

การบูรณาการการสอนเขียนแบบอรรถฐานในรายวิชาระดับอุดมศึกษา: รูปแบบการเรียนการสอน

นายอภิรักษ์ อนุमान

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

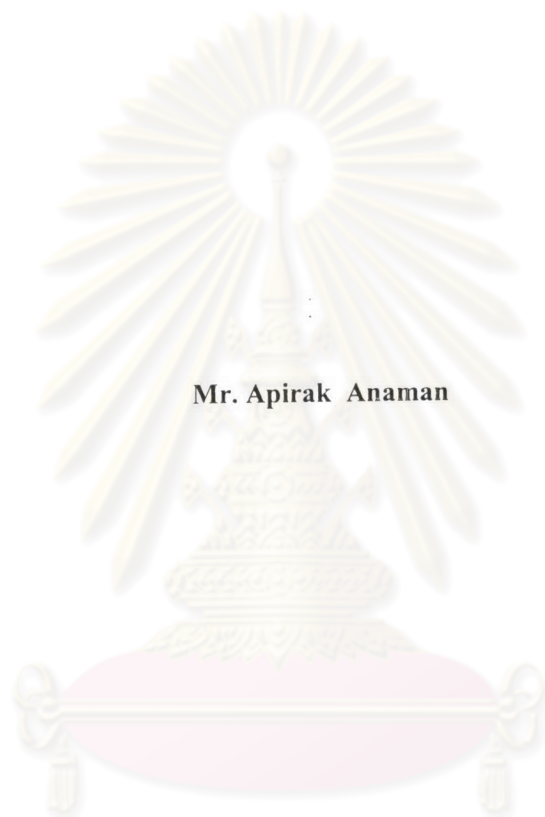
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5717-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**AN INTEGRATION OF GENRE-BASED WRITING INSTRUCTION
IN HIGHER EDUCATION COURSES: AN INSTRUCTIONAL MODEL**

Mr. Apirak Anaman

**ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

**A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Curriculum and Instruction**

Department of Secondary Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-5717-4

4284960627 : MAJOR CURRICULUM AND INSTRUCTION

KEYWORD : INSTRUCTIONAL MODEL / GENRE-BASED APPROACH / INTEGRATION / PROSE WRITING ABILITY / LANGUAGE SKILLS / LEARNING ACHIEVEMENT

APIRAK ANAMAN : AN INTEGRATION OF GENRE-BASED WRITING INSTRUCTION IN HIGHER EDUCATION COURSES : AN INSTRUCTIONAL MODEL

THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.TISANA KHEMMANI, Ph.D.,

THESIS CO-ADVISOR : ASSOC.PROF.SAOWALAK RATTANAVICH, Ph.D.,

319 pp. ISBN 974-17-5717-4

The purposes of this research were ; 1) to develop an integration model of genre-based writing instruction in higher education courses to enhance undergraduate students' prose writing ability, language skills and learning achievement 2) to study effects of employing the developed model on prose writing ability 3) to compare the students' prose writing ability between those who learned through the developed model and ones who learned through the regular instruction 4) to study effects of employing the developed model on their language skills 5) to compare the students' language skills between those who learned through the developed model and ones who learned through the regular instruction 6) to study effects of employing the developed model on their learning achievement. The research procedures comprised of four steps : First, studying the problems and surveying knowledge and understanding of writing instruction of the instructors in higher education level. Second, developing the instructional model and its supplementary materials. Third, developing research instruments and Fourth, testing the developed model.

The results of this research were as follows :

- 1) The developed model consisted of six elements : principles, objectives, specific attributes, integrated instructional process and evaluation. The instructional process involved three steps : learning through modeling, writing practice in group and writing practice individually.
- 2) When the developed model was implemented, it was found that :
  - 2.1) the average score of writing ability of students who learned through the developed model was higher than 70 percent criterion score.
  - 2.2) the average score of prose writing ability of students who learned through the developed model was higher than those who learned through the regular instruction at .05 level of significance.
  - 2.3) the average score of language skills of students was lower than 70 percent criterion score.
  - 2.4) the average score of language skills of social science students who learned through the developed model was higher than those who learned through the regular instruction at .05 level of significance but the average score of the science students' was lower than those who learned through the regular instruction at .05 level of significance.
  - 2.5) the average score of learning achievement of social sciences students who learned through the developed model was higher than 60 percent which was the criterion score but the average score of science students' were lower than 50 percent criterion score.

Department / Program Secondary Education

Field of study Curriculum and Instruction

Academic year 2003

Student's signature .....

Advisor's signature .....

Co- advisor's signature .....

Apirak Anaman

Tisana Khemmani

S. Rattana Vich

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะที่ดี ด้วยเมตตาจิตที่สูงยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ทศนา เขมมณี และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิฑูร์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.สุมิตรา อังวัฒนกุล และ รองศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช ในความเมตตา กรุณาต่อศิษย์เป็นอย่างมาก

กราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ตลอดจนบรรพคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ประสบการณ์อันทรงคุณค่า ก่อปรด้วยเมตตาและกรุณาอย่างยิ่งชี้แนะในสิ่งที่สร้างสรรค์และสร้างปัญญา อันเป็นผลนำมาซึ่งความสำเร็จในครั้งนี้

กราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าเพื่องานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนประสบความสำเร็จได้ด้วยดี

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ เป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สถิติเพื่อการวิจัย และขอบคุณ น.ต.ดร.พงศ์เทพ จิระโร ร.น. เป็นอย่างมากที่กรุณาช่วยดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ ในงานวิจัยนี้

ขอบคุณผู้ช่วยวิจัย อาจารย์ปาริชาติ รัตนบรรณสกุล และอาจารย์พิมพ์พนัส วิมุกตายน ที่ช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการทดลองวิจัย และขอบคุณนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ทุกคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการทดลองในงานวิจัย

ขอบคุณคณาจารย์โปรแกรมวิชาภาษาไทย สถาบันราชภัฏสวนสุนันทาทุกท่าน อาจารย์จิตราภรณ์ ดั่งวงจุมพล อาจารย์ลักษณา บุญนิมิตร และอาจารย์มานพ อิศระเดช ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ขอบคุณเพื่อนนิสิตร่วมรุ่นทุกคนที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือโดยตลอด อาจารย์เทพนคร ทาคง ที่ให้คำแนะนำช่วยเหลืออยู่เสมอ พี่ น้อง สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนทุกคนที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือด้วยไมตรีจิตที่ดีเสมอมา

ขอบคุณกองทุนพัฒนาบุคลากร สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ที่สนับสนุนทุนการศึกษา และบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สนับสนุนเงินอุดหนุนทั่วไปในการทำวิทยานิพนธ์

ขอบคุณอาจารย์พรพรรณ อนนะมาน ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด หายที่สุดขอกราบขอบพระคุณบุพการีผู้มีพระคุณ คือคุณแม่ คุณป้า ที่ให้กำเนิด ให้ชีวิต ปลุกจิตวิญญาณ และมโนสำนึก อีกทั้งให้พรเป็นกำลังใจ มาตลอดชีวิต

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	8
สมมุติฐานการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน(Genre-Based Approach).....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาแบบอรรถฐานในประเทศไทย.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาแบบอรรถฐานในต่างประเทศ.....	30
การบูรณาการ.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการ.....	36
การเขียน.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน.....	69
ทักษะทางภาษา.....	80
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน.....	96
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	104
การพัฒนาแบบบูรณาการการสอนการเขียนแบบอรรถฐาน.....	113
การพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย.....	117
การทดลองใช้รูปแบบบูรณาการการสอนการเขียนแบบอรรถฐาน ในรายวิชาการระดับอุดมศึกษา.....	128

4. ผลการวิจัย	
ผลการพัฒนารูปแบบบูรณาการการสอนการเขียนแบบอรรถฐาน	
ในรายวิชาระดับอุดมศึกษา.....	137
ผลการทดลองใช้รูปแบบบูรณาการการสอนการเขียนแบบอรรถฐาน	
ในรายวิชาระดับอุดมศึกษา.....	157
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	167
อภิปรายผลการวิจัย.....	170
ข้อเสนอแนะ.....	181
รายการอ้างอิง.....	183
ภาคผนวก.....	200
ภาคผนวก ก...รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ และรายนามผู้ช่วยวิจัย.....	201
ภาคผนวก ข...เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	204
ภาคผนวก ค...คู่มือผู้สอน..คู่มือผู้เรียน..แผนการสอน.....	239
ภาคผนวก ง...แบบสำรวจแนวทางปฏิบัติและความรู้ความเข้าใจ	
ผลคะแนนความถี่แบบตอบแบบสำรวจ	
และแบบวัดความคิดเห็นผู้เรียน.....	291
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	319

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเรื่องของอรรถลักษณะต่างๆ.....	24
ตารางที่ 2	แบบแผนการทดลองของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2530).....	130
ตารางที่ 3	ค่าสถิติทดสอบที (t-test) ของคะแนนทดสอบความสามารถในการเขียนความเรียงร้อยแก้วของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสาขาวิชาสังคมศาสตร์.....	132
ตารางที่ 4	ค่าสถิติทดสอบที (t-test) ของคะแนนทักษะทางภาษาของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสาขาวิชาสังคมศาสตร์.....	132
ตารางที่ 5	ค่าสถิติทดสอบที (t-test) ของคะแนนความสามารถในการเขียนความเรียงร้อยแก้วของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสาขาวิทยาศาสตร์.....	133
ตารางที่ 6	ค่าสถิติทดสอบที (t-test) ของคะแนนทักษะทางภาษาของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสาขาวิทยาศาสตร์.....	133
ตารางที่ 7	ขั้นตอนการสอนการเขียนแบบบรรณฐาน.....	153
ตารางที่ 8	แสดงแนวทางการบูรณาการรูปแบบ.....	155
ตารางที่ 9	ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนความสามารถในการเขียนความเรียงร้อยแก้วหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาสังคมศาสตร์ที่เรียนโดยใช้รูปแบบบูรณาการการสอนการเขียนแบบบรรณฐาน.....	157
ตารางที่ 10	ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนความสามารถในการเขียนความเรียงร้อยแก้วหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างสาขาวิทยาศาสตร์ที่เรียนโดยใช้รูปแบบบูรณาการการสอนการเขียนแบบบรรณฐาน.....	158
ตารางที่ 11	ค่าสถิติทดสอบที (t-test) ของคะแนนความสามารถในการเขียนความเรียงร้อยแก้วหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาสังคมศาสตร์ที่เรียนโดยใช้รูปแบบบูรณาการการสอนการเขียนแบบบรรณฐานและกลุ่มที่เรียนโดยใช้การสอนแบบปกติ.....	158

สารบัญตาราง(ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 12	ค่าสถิติทดสอบที (t-test) ของคะแนนความสามารถในการเขียน ความเรียงร้อยแก้วหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ที่เรียนโดยใช้รูปแบบบูรณาการการสอนการเขียน แบบอรรถฐานและกลุ่มที่เรียนโดยใช้การสอนแบบปกติ.....159
ตารางที่ 13	ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนทักษะทางภาษาหลังการทดลองของ กลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาสังคมศาสตร์ที่เรียนโดยใช้รูปแบบบูรณาการ การสอนการเขียนแบบอรรถฐาน.....159
ตารางที่ 14	ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนทักษะทางภาษาหลังการทดลองของ กลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ที่เรียนโดยใช้รูปแบบบูรณาการ การสอนการเขียนแบบอรรถฐาน.....160
ตารางที่ 15	ค่าสถิติทดสอบที (t-test) ของคะแนนทักษะทางภาษาหลังการ ทดลองของกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาสังคมศาสตร์ที่เรียนโดยใช้รูปแบบ บูรณาการการสอนการเขียนแบบอรรถฐานและกลุ่มที่เรียนโดยใช้ การสอนแบบปกติ.....160
ตารางที่ 16	ค่าสถิติทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม ANCOVA ของ คะแนนทักษะทางภาษาหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างสาขา วิชาวิทยาศาสตร์ที่เรียนโดยใช้รูปแบบบูรณาการการสอนการเขียน แบบอรรถฐานและกลุ่มที่เรียนโดยใช้การสอนแบบปกติ.....161
ตารางที่ 17	ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหลักการ สื่อสารมวลชนหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ที่เรียนโดยใช้รูปแบบบูรณาการการสอนการเขียนแบบอรรถฐาน.....161
ตารางที่ 18	ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชานิเวศวิทยา หลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ที่เรียนโดยใช้รูปแบบบูรณาการการสอนการเขียนแบบอรรถฐาน.....162

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1	26
แผนภูมิที่ 2	102
แผนภูมิที่ 3	113
แผนภูมิที่ 4	114
แผนภูมิที่ 5	138

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย